

ske en vis tid efter leveringen (eller en anden begivenhed, hvis indtræden vil blive skyldner bekendt), er forfaldsdagen også fastsat i forvejen, nemlig ved aftalen i forbindelse med denne begivenheds indtræden.

En aftalt betalingsfrist må således løbe fra en bestemt dag eller fra en for skyldner kendelig begivenhed. Afgørende er, at skyldner har mulighed for i forvejen at indrette sig på betaling til tiden. Hvis der er givet henstand med betalingen i et bestemt tidsrum indtil den dag, hvor en bestemt begivenhed indtræder, f.eks. et byggeris færdiggørelse, eller den dag, hvor fordringshaveren fremsætter påkrav om betaling, kan forfaldsdagen derimod ikke anses for at være bestemt i forvejen. Skyldneren vil i disse tilfælde ikke have mulighed for at indrette sig på betaling.

3.1.3. Er forfaldsdagen ikke fastsat i forvejen, kan kreditor bringe morarenter til at løbe enten ved at afgive påkrav efter § 3, stk. 2, hvilket normalt medfører, at morarenter begynder at løbe en måned senere, eller ved at iværksætte retsforfølgning, jf. § 3, stk. 4.

Påkravsreglen i rentelovens § 3, stk. 2, går ud på, at der skal betales rente, når der er gået en måned efter den dag, da fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling med angivelse af, at manglende betaling medfører pligt til at betale rente. Det er afsendelsen af betalingsanmodningen, ikke skyldnerens modtagelse heraf, der er udgangspunktet for beregningen af månedsfristen. Denne løsning, der er bevismæssigt nemmere at håndtere for kreditor, er valgt af retstekniske grunde.

Den mest almindelige form for betalingsanmodning fra en erhvervsdrivende er fremsendelse af regning eller faktura. Det har ikke med formuleringen af rentelovens § 3, stk. 2, været tilsigtet at kræve en særlig betalingsanmodning ved siden af regning eller faktura.

En betalingsanmodning kan fremsættes inden forfaldsdagen, men det er en forudsætning, at kravet er forfaldent på månedsdagen, ellers vil påkravet være uden virkning. Fordringshaverens påkrav kan fremsættes mundtligt. Det er dog fordringshaveren, der har bevisbyrden for, at der er fremsat påkrav, der har det foreskrevne indhold.

Påkravet skal som nævnt indeholde angivelse af, at manglende betaling medfører pligt til at betale rente. Derimod behøver hverken betalingsfristen eller rentens størrelse at være nævnt i betalingsanmodningen.

Det er som nævnt afsendelsen af betalingsanmodningen, ikke skyldnerens modtagelse heraf, der er udgangspunktet for beregningen af månedsfristen. Risikoen for, at påkravet forsinkes, påhviler skyldner, hvis påkravet modtages inden månedsfristens udløb. Hvis påkravet efter afsendelsen forsinkes mere end en må-

ned, f.eks. på grund af poststrejke, skal debitor først betale rente fra modtagelsen. Og afsendelsen kan som udgangspunkt ikke benyttes for beregningen af månedsfristen, hvis debitor slet ikke modtager påkravet.

Fristen på en måned – ikke 30 dage – medfører, at der, uanset hvilket antal dage, der er i den måned, hvor kreditor anmoder om betaling, skal betales rente fra månedsdagen efter påkravet.

3.1.4. Uanset de nævnte regler i rentelovens § 3, stk. 1 og 2, skal der tidligst betales morarente, når der er gået en måned efter den dag, hvor skyldneren var i stand til at indhente de nødvendige oplysninger til bedømmelse af kravets berettigelse og størrelse, jf. § 3, stk. 3.

Reglen bygger på det synspunkt, at det ikke kan bebrejdes skyldneren, at han eller hun ikke betaler, før den pågældende har fået sådanne oplysninger, at det kan bedømmes, hvorvidt og hvor meget der skal betales. Reglen kan navnlig anvendes i tilfælde, hvor kreditor undlader at medvirke til beløbets opgørelse, f.eks. ved at nægte at specificere et regningsbeløb eller ved helt at undlade at fremsende regning eller faktura.

Det er alene mangel på faktiske oplysninger, der kan begrunde en udsættelse i medfør af stk. 3. Bestemmelsen er ikke anvendelig, hvis tvivlen alene angår den juridiske bedømmelse. Praktiske vanskeligheder med udbetalingen kan heller ikke begrunde en udsættelse i medfør af stk. 3.

Tidspunktet for morarentens påløb udsættes – suspenderes – ikke efter reglen i § 3, stk. 3, hvis renteberegningen sker på grundlag af kreditors retsforfølgning mod skyldneren til betaling af gælden, jf. § 3, stk. 4. I givet fald skal der senest betales rente fra den dag, hvor kreditor indleder retsforfølgningen.

Hvor særlige forhold begrunder det, kan domstolene bestemme, at morarente skal betales fra et tidligere eller senere tidspunkt end de ovenfor nævnte, jf. herved § 3, stk. 5.

Hvis skyldneren har holdt sig skjult, således at fordringshaveren ikke har haft mulighed for at afgive påkrav efter § 3, stk. 2, vil der efter omstændighederne kunne være grundlag for at bestemme, at rente skal betales fra et tidligere tidspunkt. Omvendt vil undladelser af at minde skyldneren om betalingen og renteforpligtelsen, hvor det i særlige tilfælde kræves af hensyn til skyldneren, kunne anses for et forhold, der medfører, at rente først skal betales fra det tidspunkt, hvor fordringshaveren anmoder skyldneren om betaling. § 3, stk. 5, er kun bragt i anvendelse i få tilfælde.

3.1.5. Hvis fordringshaverens forhold hindrer betaling, skal der ikke betales rente, så længe hindringen varer, jf. rentelovens § 4, stk. 1.